

שם התכנית: עיצוב כרם יין

שם החוקר: תרצה זהבי, גל ספיר, ערן הרכבי

מבוא

צורת ההדליה ושיטות הזמירה של כרם הן בין הגורמים המשפיעים על אופי הצימוח של הגפן ומכך גם על אופי ההבשלה. בישראל מקובלת בענבי יין "זמירה קצרה" שנחשבת לנוחה יותר למגדל. בעולם נפוצה גם זמירה ארוכה ויש הגיון בוטני בכך ששיטת זמירה זו תשפיע על איכות הפרי המתקבל.

חומרים ושיטות

הניסוי מוצב בכרם פיקמן שניטע לצורך הניסוי בזנים קברנה סוביניון ושירז.

בכל זן:

2 מרחקי נטיעה – מטר ומטר וחצי בין הגפנים, 2 שיטות זמירה (קצרה וארוכה) כשהארוכה מפוצלת לקשירה ישרה או קשירה בקשת. טיפול שהוסף במהלך העונה הוא סילוק של שריגים חזקים במיוחד שפרצו במרכז הגפן בגפנים שניזמרו ארוך וניקשרו ישר. הזמירה בוצעה בפברואר 2010. בהתעוררות ניספרו שריגים ואשכולות ונעשה דילול של שריגים כפולים. בשיראז, אחר החנטה הושאר אשכול לשריג ובשלב הבוחל בשני הזנים הורדו אשכולות מפגרים ((צבע לא מלא).

תוצאות:

א. התעוררות.

בשני הזנים ובשני מרחקי הנטיעה פרצו יותר שריגים בגפנים בזמירה קצרה לעומת טיפולי הזמירה הארוכה (טבלה 1). מספר האשכולות היה נמוך ביותר בגפנים בזמירה ארוכה שניקשרו ישר על החוט, ואילו בזמירה הארוכה המקושתת דמה לזמירה הקצרה. בשני הזנים ההבדלים היו מובהקים יותר בגפנים הנטועות במירווח של 1.5 מטר לעומת מטר אחד.

מרחק	זמירה/קשירה	קברנה				שיראז			
		שריגים	אשכולות	שריגים	אשכולות	שריגים	אשכולות		
1 מטר	ז. ארוכה, מקושתת	B	23.00	A	41.20	B	17.85	A	30.20
	ז. ארוכה, ישרה	C	15.13	B	26.27	B	17.73	A	29.10
	ז. קצרה	A	30.13	A	46.20	A	27.27	A	37.60
מטר 1.5	ז. ארוכה, מקושתת	B	26.47	B	46.87	B	22.07	AB	35.98
	ז. ארוכה, ישרה	B	25.13	B	43.27	B	19.67	B	33.60
	ז. קצרה	A	42.13	A	65.87	A	34.17	A	49.38

* הניתוח הסטטיסטי מתייחס לכ אחד ממירווחי הנטיעה בנפרד.

בדילול האשכולות בחנטה שנעשה בשיראז הוסר מספר דומה של אשכולות מכל הטיפולים בין 7.5 ל 12.8 לגפן.

קרוב לתקופת החנטה ראינו פריצה חזקה של חלק מהשריגים בגפנים שניזמרו ארוך. מאחר ושריגים כאלה מפריים את האיזון של הגפן וגורמים לשונות גדולה החלטנו להוסיף טיפול שבו הורדו מכל גפן 4-5 שריגים חזקים ממרכז כל גפן (בדרך כלל שריגים שפרצו מהסעיפים המחליפים).

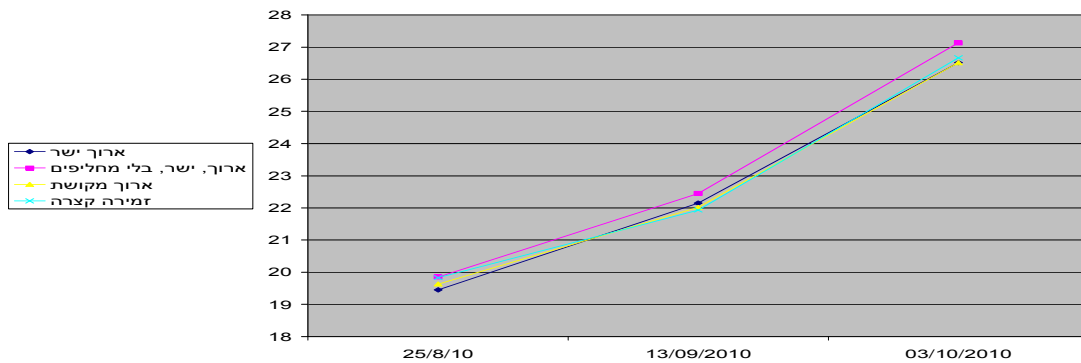
ב. מעקב הבשלה.

ניתוח התוצאות של מעקב ההבשלה והבציר נערך למרחקי הנטיעה (בכל שיטות העיצוב) ולשיטות העיצוב במקובץ משני מרחקי הנטיעה, זאת לאחר שנמצא שאין אינטראקציה בין מרחקי הנטיעה לשיטות העיצוב.

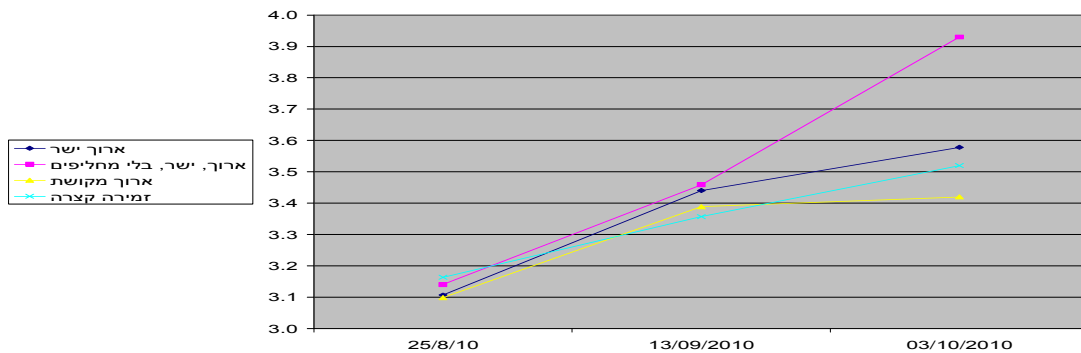
ב.1. קברנה

רמת הסוכר נטתה להיות גבוהה יותר ו ה pH היה גבוה במובהק בשני מועדי הדיגום האחרונים בטיפול בו הוסרו שריגים חזקים ממרכז הגפן ("בלי מחליפים"). לא נראה הבדל בין יתר הטיפולים. המרחק בין הגפנים השפיע במועד הדיגום האחרון על רמת החומצה הכללית שהיתה גבוהה יותר כשהמרחק בין הגפנים היה 1.5 מטר לעומת המרחק של 1 מטר (נתונים לא מוצגים).

ציור 1: רמת הסוכר בטיפולי הזמירה בקברנה:

ציור 2: רמת ה pH בטיפולי הזמירה בקברנה:

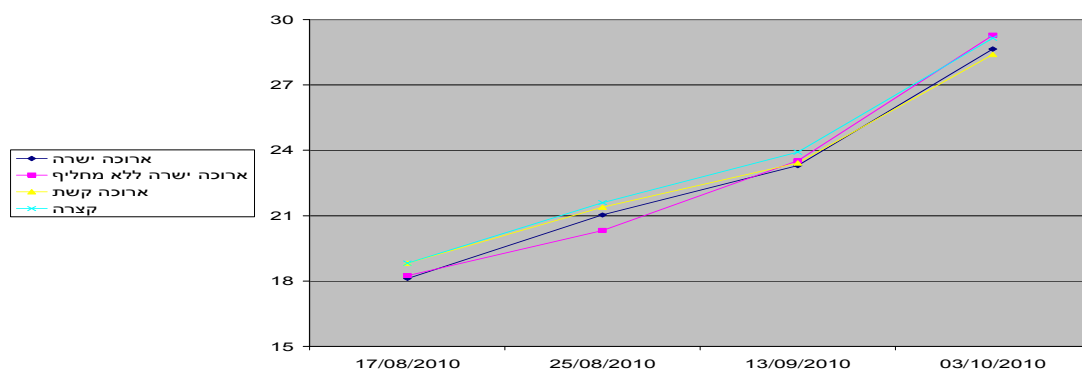
ב.2. שיראז

ההבדלים במדדים הכימיים שניבדקו היו קטנים ולא מובהקים (ציורים 3 ו 4). גודל הגרגר היה גבוה במובהק בזמירה הקצרה בשני מועדי הדיגום האחרונים. גם מירוח הנטיעה השפיע על גודל הגרגר שהיה גדול יותר במובהק בכל מועדי הדיגום בגפנים הנטועות במירוח של 1.5 לעומת 1 מטר בין הגפנים (טבלה 2).

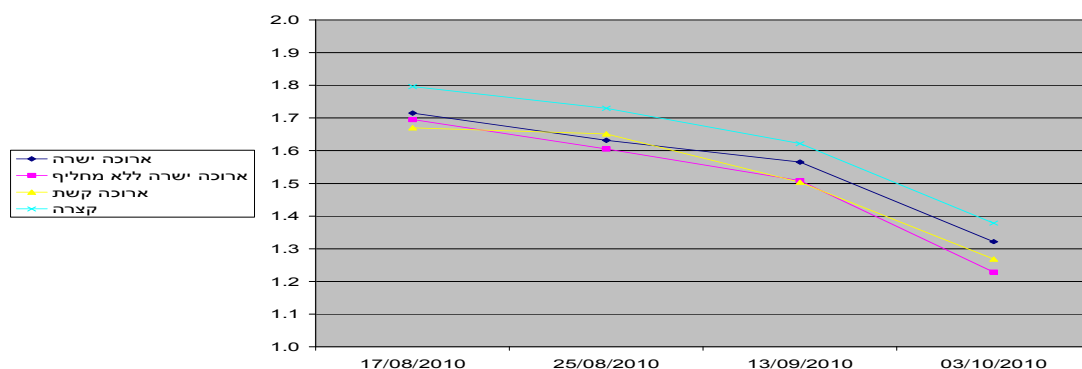
טבלה 2: גודל הגרגר בשיראז במרחקי הנטיעה השונים

תאריך: מירווח ↓	17/8	25/8	13/9	3/10
1 מטר	1.64	1.58	1.49	1.26
1.5 מטר	1.8	1.73	1.61	1.34

ציור 3: רמת הסוכר בזן שיראז.

ציור 4: גודל גרגר בטיפולי העיצוב בשיראז.

ג. יבול ומרכיבין

היבול הגבוה ביותר, בשני הזנים היה בגפנים שניזמרו ארוך וניקשרו בקשת. אולם בקברנה התקבל יבול גבוה דומה, שלא ניבדל סטטיסטית בזמירה הקצרה ואילו בשיראז, היבול בזמירה הקצרה נטה להיות הנמוך ביותר וניבדל מהיבול בגפנים המקושות (טבלה 3). לא נמצא הבדל מובהק בין הטיפולים במספר האשכולות.

טבלה 3: יבול לגפן (ממוצע של שני מרחקי הנטיעה):

שיראז		קברנה		
A	5.14	A	5.22	ז. ארוכה, קשירה בקשת
B	4.04	AB	5.05	ז. ארוכה, ישרה
AB	4.28	B	4.32	ז. ארוכה הורדת חזקים
AB	4.21	AB	5.08	ז. קצרה

המרחק בין הגפנים השפיע מטבע הדברים על היבול לגפן אך לא על היבול לדונם.

מסקנות והמלצות להמשך המחקר:

להחזיר שנתיים נוספות.